

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Lendl Adolf*
Cím: *A botanikus kert jövője*

Forrás: *Magyar Hírlap*

Bp.
(Hely)

1908 XI 15
(Idő)

(Köt. v. füz.) (O)

Osztályozás

Tárgy

712.21

Hely

Botanikus kert

Idő

"1908"

Személy

A botanikus kert jövője.

Bp. 2
Írta: Lendl Adolf dr.

Még egyszer felelelem szerény szavamat a budapesti botanikus kert érdekében. „Budapest fő- és székváros fejlesztéséről” szóló törvényjavaslatban olvasom, hogy „a kormány a Margit-szigetnek közeli területekre való megszerzését a növénykert létesítésének kérdésével hozta kapcsolatba” olyformán, hogy „keréken 36.000 négyszögölnyi terület hasítottatik ki a sziget középső részén a növénykert céljaira s menne át az állam tulajdonába, míg a sziget többi része a fővárosi pénzalap tulajdonává válnék”.

Ez a törvényjavaslat bizonyára már legközelebb a képviselőház elé kerül, de talán nem késtem még el a felszólalásommal a tizenkettedik órában sem.

En feltem egy a botanikus-kert, mint a Margit-sziget jövőjét emezzen összekapcsolástól. Mindkettőnek rovására lesz. Olyan az, mintha fényes nagy díszterembe iskolapadokat állítunk. Mert a botanikus-kert iskola ám, vagy a botanikai tudomány eleven könyve és sok olyat kíván, ami sehogyan sem illik abba a környezetbe, sőt el- lenzi azt a célt, amit maga a sziget mint legdíszesebb közkertünk szolgál.

És amint az iskolapadok kedvéért szemnek való szép hutorokat kellene a du- san berendezett teremből kifenni, úgy a Margit-sziget gyönyörűsége termett, te- rebélyes fáiból nem kevesebb, mint legalább kétszázat, de talán háromszázat is ki kell majd várni, hogy az oktatásnak szolgáló

növényeknek helyet adjanak.

En megnéztem a sziget központi részét és kérem a miniszter urakat, mielőtt ehhez az összekapcsoláshoz kötnék magukat, meg a képviselő urakat, mielőtt ezt megszavaz- nák: nézzék meg azt a területet szintén — lehet-e a szigeten ezt a nagy változtatást elfogadni?

És egyébként is a Margit-sziget talaja nem kedvez a mindenféle növényeknek, amik a botanikus kert lényeges részei. Az ilyen bőven vizes talaj némely fákat, bok- rokat és bizonyos kisebb fajokat pompásan fejleszt; olyanokat éppen, amilyenek amúgy is ott vannak már. A többieket azonban kiöli: pedig ezek nélkül hiába mondjuk majd azt a kihasított 36 ezer négyszögöllet botanikus kertnek. Hogy csak egy közönséges példával éljek, többféle gyümölcsfánk ott nem fog megeremni; sem az a sok fenyőféle, amely már eddig is abban a szerény Üllői-uti botanikus-ker- tünkben díszlett; pedig mennyiféle más fa is kell még ahhoz, hogy egy valamire való arboretumot létesítsünk. Hát a gyógyító nö- vényeket, a kultivált fajokat, az egész növényrendszer áttekintésére vezető soka- ságot, a földrajzi beosztás szerint való csoportokat hová ültessük a Margitszige- ten? Van köztük díszes virágu elég, de van dudva, meg kóró s olyan is, amelyet, bár csúf külsejű, mégis meg kell tünni, ha csak a magva, vagy termése kedvéért, vagy azért, mert tanítani kell róla. Ezek nem pó- tolhatják ám a pompás rózsákat és más vi- rágokat; még ha megélnének is a sziget talajában, akkor sem illenének oda. Ma

gabai véve a botanikus kert, különösen annak fás ligete, az arboretum, igen szép és kellemes nyilvános kert lehet, miként egy iskolai, vagy szakszerű könyv is ked- vesen foglalkoztatja az olvasót; de amint ennek tartalmát és oktató értékét csak za- vartatja a legdrágább díszkötés és a legdu- sabb illusztráció, úgy a botanikus-kert is elveszteni a tulajdonképpen való értékét és a tudományban vezető erejét, ha a leggyö- nyörűbb környezetbe kerülne.

Elv拉斯ztani pedig a kettőt, akár könnyű kerítéssel, akár más, a tanulók sze- nét és a nagyközönség kénye-kedvét korlá- tozó fallal, csakugyan nem lehet; mert olyan volna ez, mint egy idegen test az élő szervezetben. Meg bajos ám a közönséget kettéosztani: az egyik része ingyen járjon az állami területre tanulni, a másik része pedig fizessen, amikor fővárosi területen sétálni akar.

Vegyük át a szigetet és tartsuk meg úgy, ahogyan most van, díszes közkert gyanánt, de botanikus kert nélkül.

Ez felelne meg a törvényjavaslat ide- vonatkozó intenciójának, amely szösz szerint következőképpen szól:

„Nagyobb nyilvános parkokban szü- kölködő fővárosunk széépészeti és egészség- ügyi viszonyai már magukban véve kívána- tossá teszik, hogy a város két része között elterülő s könnyen hozzáférhető Margit- sziget közkertképpen maradandóan biztosít- tassák s eleje vétessék annak, hogy az ettől a közcéltől elvonassék.” Ez helyes. Épp ez okból ne is szakítsunk ki belőle mindjárt egy jókora részt; különösen azért sem,

mert aminek ezt szánjuk, ugyancsak elhibáznók vele a kivánt czélját.

A botanikus-kert jövőjét intézzük el függetlenül a Margitsziget megvételeétől. Igaz, bajos ennek megfelelő és nagykiterjedésű telket fővárosunk határában találni, amely egyuttal könnyen hozzáférhető, meg jó talaju is legyen. En csak egyet tudok ajánlani s ez a *Vérmező*.

Ez pénzbe se kerülne; mert az államkincstár tulajdona. A katonaság állandó használatban bírja ugyan, de örökké ez nem maradhat így. Ha az Attila-körut és környéke fejlődésnek indul, amit pedig épen ez a törvényjavaslat szintén czéloz, feltétlenül a *Vérmező* is kell hogy átalakítsassék; nem maradhat meg pusztaságnak és portengernek e városrész közepén.

A botanikus-kertnek idetelepítésével megmentjük ezt a nagy területet magunknak és kétségtelenül emeljük vele az egész környéket.

Ne rontsuk tehát a Margitszigetet és a botanikus-kertet egymással.